

Handläggare: Richard Hultman

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Underlag till budget 2010 och inriktning 2011-2012

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar godkänna underlag till budget 2010 och inriktning 2011-2012 och överlämna ärendet till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden beslutar om omedelbar justering i detta ärende.

Maria Häggblom
Stadsdelsdirektör

Christina Heglert
Avdelningschef

Sammanfattning

Nämnden kommer under planperioden att göra ett antal offensiva satsningar inom vissa prioriterade verksamhetsområden. Parallellt med detta fortsätter nämnden det systematiska arbetet med att anpassa organisationen efter nya förutsättningar och för att möta de kostnadsökningar som förväntas till följd av den ekonomiska konjunkturen.

Ärendets beredning

Samtliga avdelningar inom Spånga Tensta stadsdelsförvaltning har gemensamt utarbetat föreliggande ärende.

Ärendet

Enligt kommunallagen ska kommunens budget innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret ska alltid utgöra periodens första år.

Långsiktigheten i stadens planering ska förstärkas genom att nämndernas analys av utvecklingen även för år två och tre ska ha större tyngd. Planeringen ska baseras på stadens Vision 2030.

Av nämndens underlag ska framgå vilka frågor som påverkar verksamhetens utveckling och ekonomi under perioden. Utgångspunkten ska utgöras av analyser av förändringar i omvärlden samt analyser av den egna verksamheten med utgångspunkt från bl.a. årsredovisningen. Slutsatserna i underlagen ska användas som underlag i det kommande budgetarbetet.

Enligt stadsledningskontorets anvisningar ska ärendet disponeras enligt följande:

- *Kommunfullmäktiges inriktningsmål*
Under denna rubrik ska nämnden ange de strategiska satsningarna i punktform för hur nämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål under treårsperioden.
- *Nämndens verksamhetsområden*
För varje verksamhetsområde ska nämnden kvantitativt, gärna i tabellform, presentera och kommentera den egna verksamhetens utveckling. Hit hör även omvärldsförändringar som förändrad efterfrågan och behov samt demografiska förutsättningar.
- *Investeringar*
Som ett led i att förverkliga vision 2030 pågår ett arbete med att ta fram en strategi för investeringar. De uppgifter som lämnas i detta ärende är en viktig del i såväl underlag till budget 2010 som investeringsstrategin.
- *Övriga redovisningar*
Redovisningarna ska utgå från bedömd pris- och lönenivå år 2009. I detta ingår att beakta lokalförsörjning, kompetensförsörjning samt omstrukturerings- och investeringsbehov samt redan fattade beslut av kommunfullmäktige eller kommunstyrelse. Nämnderna ska inte begära medel i underlagen. För ökade nettokostnader ska förslag till åtgärder beskrivas.

Innehållsförteckning

Förvaltningens yttrande.....	4
Kommunfullmäktiges inriktningsmål	4
Nämndens verksamhetsområden.....	5
Förskoleverksamheten.....	5
Verksamhet för barn och ungdom	7
Äldreomsorgen.....	8
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning.....	11
Ekonomiskt bistånd.....	12
Flyktningmottagande	13
Kultur och föreningsverksamhet.....	14
Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri	14
Stadsmiljöverksamhet	15
Nämnd och förvaltning	16
Investeringar.....	16
Driftkonsekvenser av investeringar.....	18
Övriga redovisningar.....	18
Utvecklingsmodellen.....	21

Förvaltningens yttrande

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Kommunfullmäktiges inriktningsmål och nämndens satsningar inom respektive mål under perioden, redovisas nedan.

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök.

Under perioden kommer nämnden bland annat att göra följande satsningar.

- Järva rent och snyggt, projektmedel beviljat av Järvalyftet
- Fortsatt utveckling av Nydalsområdet, delfinansiering med medel från Järvalyftet
- Strategiska ungdomssatsningar, flera aktörer samverkar inom olika projekt
- Utökad antal sommarjobb till ungdomar
- Utökad samarbete med jobbtorget
- Personalförstärkning inom ”jobblinjen”
- Brottsförebyggande arbete, särskilda satsningar på grannstöd, trygghetsvandringar, antilångningskampanjer
- Fortsatt satsning på investeringar i lekplatser
- Arbeta för en flytt av förvaltningshuset till Tensta centrum

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Under perioden kommer nämnden bland annat att göra följande satsningar.

- Utveckla valfriheten genom upphandling och konkurrensutsättning
- Utveckla beställarorganisationen för att främja konkurrensneutralitet
- Extra sommaraktiviteter för äldre
- Ökat anslag till arbetsträning
- Utveckla verksamheternas kvalitet genom förvaltningscentralt stöd och handledning

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Under perioden kommer nämnden bland annat att göra följande satsningar.

- Skapa en administration som stödjer kärnverksamheterna i deras arbete mot hög måluppfyllelse
- Skapa en hög medvetenhet om behovet av budgethushållning
- Vidareutveckla arbetssätt och processer kring budget, verksamhetsplan, T1, T2 och årsredovisning
- Utveckla uppföljningsmetoderna med syfte att skapa en uppföljning där verksamhet och ekonomi är integrerad
- Skapa en flexibel organisation för att möta förändrade behov och krav
- Systematiskt arbete för att minska den korta och långa sjukfrånvaron
- Säkerställa ett systematiskt säkerhetsarbete

Nämndens verksamhetsområden

I följande avsnitt beskrivs hur verksamhetens innehåll, omfattning samt ekonomi bedöms utvecklas under perioden 2010-2012.

Större avvikelser eller förändringar jämfört med gällande plan för åren 2010-2011 analyseras och kommenteras särskilt under rubriken *övriga redovisningar*.

Förskoleverksamheten

Förskoleverksamheten omfattas av 20 förskoleenheter som finns på 48 olika adresser, 5 familjedaghem och 4 öppna förskolor. Allmänna förskolor för barn från tre års ålder, som inte är inskrivna i förskolan integreras i de ordinarie förskolorna. Stadsdelens förskolor representerar olika pedagogiska inriktningar såsom; Freinet, Musik, rytmik och rörelse, Naturvetenskap, Natur och miljö samt Reggio Emilia.

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

Under 2008 fanns det i stadsdelsområdet totalt 2 949 barn i åldern 1-5 år. Av dessa var 2 388 inskrivna i kommunalt eller enskilt drivna förskolor vilket motsvarar 81 % av åldersgruppen. Enligt USK:s befolkningsprognos beräknas antalet barn i förskoleåldern öka med cirka 150 barn fram till år 2012.

Utifrån nämndens analys kommer ett ökat platsbehov främst finnas i Solhem och Bromsten där ökningen beräknas till ca 300 barn beroende på inflyttning i nyproducerade bostäder. I Tensta kan behovet av platser för yngre barn minska beroende på att antal nyttjare av vårdnadsbidraget förväntas fortsätta att öka där. Sedan införandet har det beviljats cirka 10 nya bidrag/månad. I februari 2009 hade totalt 72 bidrag beviljats i Tensta och 15 i Spånga.

Av tabellen nedan framgår befolkningsutvecklingen i stadsdelen Spånga-Tensta.

År	Summa (alla åldrar)	Åldersgruppen 0 år	Åldersgruppen 1- 5 år	Ålder 6 år	Åldersgruppen 7-12 år
2008	36 334	608	2 949	566	3 251
2012	37 289	582	3 098	590	3 264
2017	38 200	558	2 961	603	3 467

För att ge samtliga förskoleenheter möjlighet att uppfylla kommunfullmäktiges mål om barngruppernas storlek behövs en fortsatt utbyggnad av förskolelokaler, främst i Spånga och Bromsten. I Tensta kommer antalet avdelningar att minska,

främst beroende av effekter av vårdnadsbidraget, men också en högre andel föräldrar som väljer ett privat alternativ. Detta redovisas i lokalförsörjningsplanen.

Tabellen redovisar barngruppernas storlek i kommunalt drivna förskolor.

År	Antal barn i småbarnsgrupp	Antal barn i storbarnsgrupp
2007	13,5	17
2008	12,6	14,8

För att höja kvalitén på verksamhetens pedagogiska innehåll ska andelen förskollärare öka.

Tabellen redovisar andel förskollärare i kommunalt drivna förskolor.

År	Andel förskollärare %
2006	34,3
2007	34,4
2008	36,8

För att möjliggöra en fortsatt ökning av andel förskollärare finns behov av att fortsätta med stadens satsning och finansiering på att vidareutbilda barnskötare till förskollärare. Stadsdelens Utvecklingscentrum samordnar och administrerar det lokala arbetet och arrangerar särskilda nätverksträffar för studenter och lärare. Arbetet garanterar en bra förutsättning för rekrytering av nyutbildade förskollärare.

Pedagogisk utveckling

Utifrån nämndens analys av förskolornas kvalitetsredovisningar konstateras att det är centralt för barnets långsiktiga utveckling att det pedagogiska arbetet inriktas på strategier och metoder för att stödja barnens flerspråkighet, inlärningsprocessen, den pedagogiska inne- och utemiljön och övergången från förskola till skola. En plan för barnsäkerheten ska tas fram. Revisorerna visar på brister i staden som helhet men också i vår egen stadsdel. Pedagogerna ska ha en god kompetens så att varje barn i behov av särskilt stöd så långt det är möjligt kan inkluderas i de ordinarie grupperna. Det medför en ekonomisk effektivisering och också en bättre förutsättning för barnets utveckling.

Personal

Nämnden ett program för att stödja ledarskapsutvecklingen i förskolan. Programmet, "Quintennialutbildningen" omfattar alla förskolechefer och förskollärare som arbetat i minst fem år. Programmet innefattar mentorskap, handledning, chefsutveckling, pedagogiskt ledarskap i barngruppen och

individuell reflektionstid. Reflektion som metod är central för såväl den individuella ledarskapsutvecklingen och för att åstadkomma en utveckling av arbetsplatsen som helhet.

Ekonomi

Under planperioden beräknas antalet barn i förskoleverksamheten att öka med ca 150 stycken, motsvarande ca 1,5 mnkr i ökade prestationer.

En ökad kostnad för driften av förskoleverksamheten beräknas under planperioden. Kostnadsökningen beror främst på ökade hyreskostnader på grund av nödvändig nyproduktion av förskolor.

Prioriteringar och effektiviseringar

Arbetet med ett inkluderande arbetssätt med barn i behov av särskilt stöd fortgår.

Verksamhet för barn och ungdom

Den öppna fritidsverksamheten omfattar kolloverksamhet, ett ungdomshus, en fritidsgård, tre träffpunkter för ungdomar och tre parklekar. Verksamheterna är öppna för stadsdelens ca 10 000 barn och ungdomar mellan 7 år och 18 år.

Alla verksamheter bedrivs med syftet att skapa en meningsfull och strukturerad fritid för unga, främst genom att skapa goda relationer mellan barn, ungdomar och vuxna. En utökad samverkan mellan alla ingående aktörer, där även föräldrar ingår, är central för att skapa goda förutsättningar för stadsdelens barn och ungdomar. För att åstadkomma detta utvecklar stadsdelen i samarbete med både interna och externa aktörer nya arbetssätt och samverkansformer inom en rad olika projekt. Beroende på projektutvärderingarnas resultat efter det första året tar förvaltningen ställning till projektens fortsättning under planperioden. I samband med de oroligheter som har förekommit har nämnden också inrättat en styrgrupp för ungdomsprojekten som ska leda det långsiktiga och förebyggande arbetet. Styrgruppen ska också koordinera förvaltningens resurser då behov uppstår av akuta insatser.

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

Fritidsverksamheten för barn och ungdom är relativt väl utbyggd i förhållande till efterfrågan och geografiskt bra spridd i stadsdelen. Med hänvisning till nedanstående tabell bedöms antalet besökare fortsätta att öka. I tabellen nedan redovisas antal besök på fritidsgårdar, ungdomshus, träffpunkter respektive parklekar.

År	Fritidsgårdar, ungdomshus, träffpunkter, antal besök.	Parklekar, antal besök.
2005	37 000	73 000
2006	46 200	71 000
2007	71 900	79 800
2008	73 400	87 100

Ekonomi

Det strukturerade förebyggande arbetet inom förskolan och den öppna fritidsverksamheten, Trygg i Tensta och Tensta against crime, förväntas på sikt minska kostnaderna inom socialtjänstens ansvarsområde.

Prioriteringar och effektiviseringar

En nära samverkan med föräldrar måste starta under barnens tidigare år för att ett gott förtroende ska finnas om barnet senare under uppväxten hamnar i svårigheter. Föräldraseminarier på olika språk inom förskoleverksamheten kommer att anordnas för att tydliggöra vad föräldraskapet innebär.

Ungdomar med funktionsnedsättning kommer under perioden att erbjudas gruppverksamheter. Ungdomarna kommer att ges möjlighet att delta i grupper som är skapade utifrån gemensamma intressen men också ha tillgång till övriga öppna fritidsverksamheter. För att möjliggöra detta kommer en utbildning att genomföras för alla medarbetare som arbetar med ungdomar med funktionsnedsättning och medarbetare i öppen fritidsverksamhet.

Äldreomsorgen

Äldre ska känna sig trygga och omsorgen om äldre ska präglas av respekt, integritet och självbestämmande. Stadsdelsnämnden tillhandahåller vaktmästarservice, hemtjänst, biståndsbedömd och öppen dagvård, anhörigstöd, uppsökande verksamhet, avlastning, växelvård, korttidsboende, servicehus samt dygnetruntboenden. Inom verksamheten finns även under 2009 tillgång till dietist.

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

Antalet äldre i åldrarna 65-79 år kommer successivt att öka under kommande år. Ökningen förmodas bli cirka 18 % vilket kan komma att påverka behovet av resurser.

År	Tot. befolkning i stadsdelen	65-79 år	80- år
2008	36 334	2 845	1 085
2012	37 289	3 147	1 043
2017	38 200	3 506	981

Antal äldre med beviljad insats

Andel personer i åldersgruppen 65-79 år som fick insatser av äldreomsorgen under 2008 var 12,4% (2007:10,2 %). I åldersgruppen över 80 år fick 57 % insatser. (2007:46 %). Utifrån känd statistik och befolkningsprognosen kan ett ökat behov av insatser förväntas. Den förlängda livslängden innebär att fler får behov av insatser under en längre period. Omvårdnadsinsatserna måste alltmer kombineras med rena sjukvårdsinsatser vilket kräver annan och utökad kompetens bland personalen.

Den ökade efterfrågan på boendeplatser kan täckas genom köp av enstaka platser från andra nämnden eller privata vårdgivare.

Förändrat behov av dygnetrumsomsorg

Valfrihetssystemet för äldreboenden medför sannolikt en ökad efterfrågan på sjukhems- och gruppboendeplatser på Fristad och en minskad efterfrågan på Tensta äldreboende.

Vid flera tillfällen har tillsynsmyndigheten (länsstyrelsen) påpekat brister i boendestandarden på Fristad. Fastighetsägarens utredning visar att åtgärdande av bristerna blir kostsamma och leder till en minskning av antal platser från 45 till 25. Ett alternativ kan vara att omvandla Fristad till korttidsboende då det framtida Mandelblomman kan fungera som ersättning. Detta kan medföra att behovet av platser i Tensta minskar.

Detta leder i sin tur till att Tenstas korttidsboende behöver avvecklas.

Andelen äldre invandrare med behov av insats kommer att öka. Detta kommer att få speciella konsekvenser i Spånga-Tensta eftersom många äldre personer med utländsk bakgrund bor här. Det är konstaterat att behov av äldreomsorg och insatser för denna grupp uppkommer tidigare och före 80-årsåldern jämfört med svenskfödda pensionärer. Under 2010 kommer en privat vårdgivare att öppna ett äldreboende i Tensta för persiktalande med mellan 18-20 platser.

Personal

För att bibehålla en hög kvalitet inom omsorgen är det viktigt med en hög andel medarbetare som har grundutbildning vilket även är fallet. Med förnyade krav på kompetens behöver dock personalen vidareutbildning speciellt kring demenssjukdomar. En plan för sådan kompetensutveckling finns och utbildningen har påbörjats. Personal med utländsk bakgrund erbjuds utbildningsinsatser i svensk historia, kultur och samhälle.

Andel medarbetare med grundutbildning inom hemtjänst framgår av tabellen nedan.

År	Andel fast anställda med utbildning %	Andel timanställda med utbildning %
2007	92	18
2008	100	22

Andel medarbetare med grundutbildning inom äldreboenden framgår av tabellen nedan.

År	Andel fast anställda med utbildning %	Andel timanställda med utbildning %
2007	84	67
2008	96	67

Med anledning av pågående upphandling av Tensta korttidsboende och dygnetruntomsorg befaras en viss övertalighet av främst sjuksköterskor då medarbetarna kan välja att gå över till den nya arbetsgivaren eller fortsätta sin anställning i staden.

Ekonomi

Kostnaderna för äldreomsorg förväntas öka bl.a. beroende på att det blir fler äldre äldre och bland dessa finns ett större omvårdnadsbehov kompletterat med medicinska insatser. Relativt stora pensionsavgångar under den kommande tioårsperioden innebär stor kompetensförlust. Då det redan nu är svårigheter att rekrytera välutbildad personal kan konkurrensen om denna personal innebära förändring av löneläget som kan inverka menligt på ekonomin.

Prioriteringar och effektiviseringar

I syfte att säkerställa att beställda insatser blir utförda behöver fler uppföljningsbesök göras. En intensifierad uppföljning av biståndsbesluten är nödvändig. För att garantera rättsäkerheten inom biståndsbedömningen ska en översyn göras under planperioden.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Nämnden ansvarar för myndighetsutövning och insatser enligt socialtjänstlagen (SoL), och lagen om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning (LSS) för personer i åldern 0-65 år.

Verksamheten omfattar 2 enheter för gruppboende inklusive satellitlägenheter för 46 brukare, 1 enhet med daglig sysselsättning, 3 enheter för personlig assistans, ledsagare, avlösare, familjehem, kontaktfamiljer och hemtjänst i assistansliknande form samt en beställarenhet som svarar för biståndsbedömning.

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

Framtida behov är svåra att prognostisera utifrån demografiprognoser. Antalet brukare förväntas öka.

Med anledning av valfrihetssystemen för boenden finns svårigheter att förutse behovet av boenden inom stadsdelen. Stadsdelen köper idag ett stort antal platser i korttidshem och möjligheten att på sikt kunna erbjuda korttidsvistelse i den egna stadsdelen bör utredas.

Personal

Med anledning av kommande upphandlingar av nämndens boenden och daglig verksamhet kan en viss övertalighet befaras under senare delen av planperioden då medarbetarna kan välja att gå över till den nya arbetsgivaren eller fortsätta sin anställning i staden.

Ekonomi

I och med att valfrihetssystem med peng införs kan kostnadsutvecklingen påverkas positivt under förutsättning att de privata utförarna väljer att gå med i valfrihetssystemet. Framtida ändringar i LSS-lagen samt i regelsystemet kring LASS-ersättningen kan också komma att påverka ekonomin. Det finns dock en stor osäkerhet kring framtida ekonomiska förutsättningar.

Prioriteringar och effektiviseringar

Nämnden strävar efter att erbjuda fler olika inriktningar av daglig verksamhet i närhet till hemmet. Verksamheter som drivs i egen regi inom stadsdelen har hittills varit mer kostnadseffektiva på grund av lägre transportkostnader. Ett bredare utbud av verksamheter förbättrar möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att få stimulans och meningsfull sysselsättning.

Med anledning av valfrihetssystemen för boenden finns svårigheter att förutse behovet av boenden inom stadsdelen. En stadsövergripande inventering av behov

och utbud efterfrågas därför. Stadsdelen köper idag ett stort antal platser i korttidshem och har ett behov av att kunna erbjuda korttidsvistelse i den egna stadsdelen.

Ekonomiskt bistånd

Verksamhetsområdet omfattar ekonomiskt bistånd, insatser för arbetssökande, boutredning samt flyktingmottagning. Uppgiften består av att med respekt för den enskilde aktivt arbeta för att varje person ska bli helt eller delvis självförsörjande. Även i arbetet med ekonomiskt bistånd är det viktigt att ha ett barnperspektiv.

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

De senaste årens trend med ett minskat antal bidragshushåll och minskade kostnader för ekonomiskt bistånd har brutits utifrån statistik för januari-februari 2009. Trendbrottet kan förklaras av den rådande ekonomiska konjunkturen.

I tabellen nedan redovisas utvecklingen av bidragshushåll och kostnaden per år förutbetalt ekonomiskt bistånd.

År	Bidragshushåll (antal i december) ¹	Kostnad helår (mnkr) för utbetalt bidrag inkl handläggning ²
2005	1 333	136,5
2006	1 210	132,2
2007	1 127	121,0
2008	1 089	120,0
2009 (prognos)	1 119	124,0

¹ Uppgifter från Utrednings- och statistikkontoret, USK

² Uppgifter hämtade från ekonomisystemet

Ekonomi

Med erfarenheter från 90-talets lågkonjunktur gör nämnden bedömningen att antalet bidragshushåll kan öka kraftigt. Orsakerna till detta är bristen på arbetstillfällen som kan befaras drabba stadsdelens invånare extra hårt. Förändrade ersättningsnivåer från A-kassan har medfört, och kommer att medföra, att fler personer än tidigare söker försörjningsstöd som komplement till a-kasseersättningen. Stora utträden från A-kassan kan också komma att påverka antalet bidragshushåll då många går direkt från anställning till att begära försörjningsstöd. Ändrade regler och nivåer i sjukförsäkringssystemen påverkar också omfattningen av utbetalningarna och behovet av ekonomiskt bistånd.

Prioriteringar och effektiviseringar

Nämnden kommer under perioden att möta de förväntade kostnadsökningarna genom en rad åtgärder. Insatserna kommer bland annat att handla om att minska bidragsberoendet för de tyngsta hushållen som står för en oproportionellt stor del av biståndet. Vidare kommer insatser riktas mot de personer som är lättast att få ut i arbete och att undvika hotellplaceringar och andra kostsamma biståndsplaceringar.

Flyktingmottagande

Flyktingmottagningens uppdrag är att anvisa flyktingar till jobbtorgen och att erbjuda flyktingar samhällsinformation och studier i svenska.

Jobbtorgens uppdrag är att flyktingar ska bli självförsörjande genom arbete eller studier under introduktionstiden. Det är angeläget att jobbtorgen lyckas i sitt uppdrag för att därmed förhindra att flyktingen blir beroende av ekonomiskt bistånd.

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

Antalet nyanlända flyktingar beräknas under planperioden minska. Oförutsedda kriser i olika delar av världen kan dock medföra att utvecklingen blir en annan. Detta i sin tur ställer höga krav på verksamheten som hela tiden måste vara flexibel och anpassas utifrån rådande förutsättningar. Nämnden räknar dock med att kostnaderna för verksamheten kommer att minska under såväl år 2009 som år 2010.

Ekonomi

Målet för kommunfullmäktiges indikator är att andelen flyktingar som är självförsörjande uppgår till 50 %. Stadsdelens utfall för 2008 uppgick till 22 %.

Staden får ersättning via staten genom en schablon och nämnden i sin tur får motsvarande 30 % av schablonen. Förvaltningen bedömer att 50 % av schablonen är mer rimlig för att klara målet för verksamheten.

Prioriteringar och effektiviseringar

Antalet nyanlända flyktingar bedöms minska under planperioden. För att möta den utvecklingen och effektivisera handläggningen genom samordningsvinster har ett samarbetet med Kista-Rinkeby stadsdelsnämnd inletts. Samarbetet kommer att leda till en säkrad kompetens och borga för kontinuitet i handläggningen även när anvisade flyktingar minskar för stadsdelarna.

Kultur och föreningsverksamhet

Stadsdelsnämnden ansvarar för konsumentrådgivning till medborgarna, kultur- och föreningsstöd till föreningar med lokal verksamhet för barn, ungdomar och äldre.

Föreningsverksamheten är av stor betydelse för nämnden och kommer under perioden komplettera de satsningar som görs inom öppen ungdomsverksamhet. Årligen beviljas en miljon kronor i föreningsbidrag till projekt eller verksamheter som kompletterar den kommunala verksamheten i stadsdelen. Viss kulturverksamhet bedrivs inom ramen för varje verksamhetsområde inom förvaltningen.

Konsumentvägledning

Antalet personer som är boende i Spånga-Tensta och inskrivna i kronofogdemyndighetens register har ökat mellan åren 2007 och 2008, från 1 950 registrerade personer till 2 150 personer. Även den ekonomiska konjunkturen kan förväntas leda till en ökning av antalet skuldsatta personer. Behovet av konsumentvägledning, främst informationsinsatser mot ungdomar, kan med anledning av detta därför förväntas öka under perioden. Ekonomisk rådgivning till denna målgrupp är viktig i förebyggande syfte för att förhindra en stor skuldbörda i vuxen ålder.

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Stadsdelsnämnden ansvarar för insatser till barn och ungdomar som riskerar att fara illa, för familjerättsliga frågor samt för vuxna med svåra problem som missbruk och hemlöshet.

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

Framtida behov är svåra att prognostisera utifrån demografiprognoser.

Barn- och ungdomsutredningar

I tabellen nedan redovisas antal påbörjade barn- och ungdomsutredningar.

Antalet påbörjade barn- och ungdomsutredningar ökade från 245 till 284 mellan 2006 och 2008¹. Utvecklingen är svårbedömd. Genom resursförstärkning har antalet ärende per handläggare minskat.

---

¹ 2006 avsåg perioden 2006-05-01-2007-04-31 och 2008 avsåg perioden 2007-05-01-2008-04-30

Antalet ensamkommande flyktingbarn har ökat från 29 stycken år 2007 till 38 stycken 2008. Nämnden ser att behovet av omhändertagande och stöd är mycket stort för denna grupp som tenderar att öka, även efter 18 års ålder då insatserna främst bör inriktas på försörjning och bostad.

Beroendevård och socialpsykiatri

Av tabellen nedan framgår att aktuella ärenden inom beroendevården har legat på ungefär samma nivå åren 2006-2008.

Period	Antal ärenden
2006-01-01	339
2007-01-01	320
2008-01-01	327

Under planperioden kommer en valfrihetsmodell att införas inom socialpsykiatrin. Eftersom verksamhetsområdet inte har tidigare erfarenheter av upphandling och konkurrensutsättning råder stor osäkerhet kring vilken betydelse detta kan få med avseende på övertalighet.

Ekonomi

Under perioden kommer kostnadsutvecklingen per behandlingsinsats att vara relativt oförändrad då nämnden tecknat avtal som ligger fast under de kommande åren. Däremot påverkar volymökningar d.v.s. fler placeringar verksamhetens kostnader.

Prioriteringar och effektiviseringar

Främst erbjuds öppenvård då detta är lämpligt. Tillgänglig forskning visar att öppenvårdsinsatser utgör den mest effektiva hjälpen samtidigt som kostnaderna är lägre.

Stadsmiljöverksamhet

Stadsdelsnämnden ansvarar för skötsel och underhåll av parker, naturområden, parkvägar, renhållning och lokala lekplatser. Stadsdelens områden ska upplevas som trygga och trivsamma att bo och verka i.

Nämnden har under 2008 ingått ett nytt avtal för parkskötsel som kommer att gälla under perioden. Avtalet är fördelaktigt då det ger en relativt hög kvalitetsnivå trots senare års reduktion i tilldelade medel p.g.a. förändringar i fördelningsnyckeln. Nämnden kommer under perioden aktivt att söka finansiering från Järvalyftet för

att komplettera entreprenadverksamheten med ambitionen att upprätthålla en hög nivå på stadsmiljöverksamheten.

De investeringsmedel som nämnden förfogar över under planperioden kommer i första hand att användas för en fortsatt satsning på stadsdelens lekpark. Parkerna utformas tillsammans med brukarna och bli mer varierade, spännande och lekvänliga med en genomtänkt pedagogisk inriktning. De ska vara tillgängliga för alla och göras mer lättskötta och därmed billigare i drift framöver. Asfaltering av parkvägar och upprustning av trappor, murar och stängsel kommer att prioriteras.

Nämnd och förvaltning

Sänkt sjukfrånvaro

Nämnden har en hög sjukfrånvaro och kommer därför under perioden att arbeta strategiskt med att minska den långa och korta sjukfrånvaron. En handlingsplan kommer att utformas för hela perioden. I planen ingår åtgärder direkt riktade till redan sjukskrivna och till de med sjukersättning. Även förebyggande och hälsofrämjande insatser ingår i planen. Ett nytt avtal med företagshälsovården för hela planperioden ska färdigställas.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen utgör en integrerad del av den årliga verksamhetsplaneringen och uppföljningen. Med utgångspunkt i uppdraget och målen planeras för behov av kompetensutveckling både på enhets- och individnivå. Förvaltningens chefsgrupp har en hög medelålder. Av den anledningen kommer frågan om chefsförsörjning att ges ytterligare fokus under planperioden.

Investeringar

Nämnden har i ett remissvar till trafiknämnden redovisat förslag på prioriteringar av planperiodens investeringar. Nedanstående text är ett sammandrag av detta ärende:

Nämnden har främst prioriterat akuta åtgärder som inte inryms inom ordinarie drift- och investeringsbudget samt utifrån Järvalyftets intentioner och den lokala parkplanen för Tensta-Hjulsta. Arbetet med att ta fram en lokal parkplan för Spånga kommer att påbörjas under 2009 med förra årets beviljade medel. Ambitionen är också att investeringarna ska leda till minskade driftkostnader då fördelningsnyckeln för parkskötseln ger förvaltningen en minskad budget framöver.

Förslag på parkinvesteringar inom Spånga-Tensta i prioriterad ordning:

- 1. Soltunets plaskdamm (nytt önskemål)**
Uppskattad investeringskostnad 2,5 mnkr
Plaskdammen i Soltunets lekpark vid Spånga gymnasium behöver restaureras med ny botten och byggnation av pumphus. Ombyggnationen behövs akut för att uppfylla miljökrav och arbetsmiljölagstiftning för att undvika stängning av plaskdammen. Förvaltningen har föregående år byggt om lekplatsen och samtidigt startat en sommarparklek i Soltunet. Öppethållandet var då begränsat till 8 veckor och med en besöksfrekvens på 120 personer/ dag. Från 2009 kommer det att vara verksamhet hela sommaren vilket ställer ännu högre krav på plaskdammen framöver.
- 2. Parkområden Tensta (önskemål kvarstår från 2008)**
Uppskattad investeringskostnad 5 mnkr
I parkplanen för Tensta-Hjulsta beskrivs ett antal platser som har prioritet 1 i parkplanens åtgärdslista. De platser som beskrivs har stora plattytor som ska omföras till parkväg med intilliggande gräsytor. Platserna har högt slitage och underhållskrävande ytskikt. Vissa av trädalléerna kompletteras och planteringarna ska göras mer skötsel effektiva. Även belysningen ses över inom projektet. Aktuella ytor som ska åtgärdas är: Parkstråk Skäfte-Nydal delvis igenlagd plattyta, Faringe parkstråk- plattyta i anslutning till Enbacksskolan, Parkstråk Åvinge-Lättinge - plattytor och grönytor, Risinge parkstråk- plattytor
- 3. Upprustning mark Hjulsta torg (nytt önskemål)**
Uppskattad investeringskostnad 1,5 mnkr
Även denna yta har prioritet 1 i parkplanen. Den långsmala plattytan väster om Hjulsta torg som är i idag en stor "plattöken" görs om till gräs och rabatter för att ge invånarna ett "gyllene parkrum". De planteringar som byggs ska vara mer skötsel effektiva och belysningen ses över i samband med ombyggnaden.
- 4. Upprustning av parkyta vid Kronofogdevägen i Spånga**
(önskemål kvarstår från 2008)
Uppskattad investeringskostnad 1,3 mnkr
Området nordväst om Kronofogdevägen bebyggs av bostäder och grönstråket är den naturliga gångvägen till pendeltåg och Spånga centrum. Grönstråket har idag ingen parkkaraktär utan är endast en ren förbindelselänk till Spånga centrum. En viktig del är området vid boulebanan som planeras utvecklas i samverkan med pensionärsföreningar och pensionärs- och handikappråd till en samlingsplats med inriktning för seniorer.
- 5. Parkplan Spånga del 2 och revidering parkplan Tensta-Hjulsta**
(nytt önskemål)
Uppskattad investeringskostnad 1,2 mnkr

Underlag till budget 2010 och inriktning 2011-2012

Box 4066, 163 04 SPÅNGA
Telefon 508 03 000. Fax 508 03 080
stadsdelsnamnden@spanga-tensta.stockholm.se

www.stockholm.se

Enligt KF-beslut 2006-01-23 ska samtliga stadsdelsnämnder ha lokala parkplaner. Arbetet med parkplanen för Spånga startar 2009 men tilldelade medel räcker inte för att färdigställa planen. Revidering behövs också av parkplanen för Tensta-Hjulsta med utgångspunkt från Järvalyftet och vision Järva 2030 som inte fanns beskrivet då den nuvarande planen togs fram.

Driftkonsekvenser av investeringar

Nämnden har investeringsbudget för stadsmiljöprojekt och inventarier och maskiner. För kapitalkostnaden i samband med stadsmiljöprojekt ges kompensation i budget. *Se bilaga 2.0, kapitalkostnader i ett tioårsperspektiv avseende stadsmiljöprojekt.* De kapitalkostnader som härrör från nämndens investeringar i inventarier och maskiner belastar däremot nämndens driftbudget. I nedanstående tabell har kapitalkostnaden för inventarier och maskiner prognostiserats. I prognosen har en generell fördelning av avskrivningstider gjorts. Avskrivningstiderna kommer att variera beroenden på vilka investeringar som genomförs.

År	Kapitalkostnad (avskrivning och internränta) mnkr
2009	0,9
2010	1,7
2011	2,5
2012	3,3

Övriga redovisningar

I bokslutet 2008 redovisades ett underskott med -3,2 mnkr. Redan under 2008 påbörjades ett intensivt arbete med att uppnå en budget i balans. Detta arbete fortsätter under 2009 och kommer pågå under planperioden.

Budgetramarna för 2009, 2010 och 2011 är antagna av kommunfullmäktige i samband med beslutet om budget 2009 som fattades i oktober 2008. Planerna grundar sig i sin tur på de prestationer som var aktuella våren 2008. I tabellen nedan redovisas planperiodens förändringar. Förändringarna är grundade på ett antagande om minskade prestationer, volymer och allmänna effektiviseringskrav. Vidare beskrivs ekonomiska bedömningar med utgångspunkt i dessa förändringar.

Ekonomiska bedömningar

Belopp (Mnkr)	VP 2009	Plan 2010	Plan 2011	Plan 2012
Kostnader	949,2	947,2	942,5	942,5
Intäkter	-27,6	-27,8	-27,8	-27,8
Netto	921,6	919,4	914,7	914,7
Förändring		-2,2	-4,7	

Förändringar per verksamhetsområde

	Plan 2010	Plan 2011	Summa förändring
Förskoleverksamheten	0	-0,8	-0,8
Verksamhet för barn och ungdom	-0,1	-0,2	-0,3
Äldreomsorg	-0,8	-1,5	-2,3
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	-0,1	-0,3	-0,4
Ekonomiskt bistånd	-0,1	-0,3	-0,4
Flyktingmottagning	0	-0,1	-0,1
Arbetsmarknadsåtgärder	0	-0,1	-0,1
Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri	-0,5	-0,3	-0,8
Stadsmiljöverksamhet	-0,6	-1,1	-1,7
Summa netto-förändringar Spånga-Tensta	-2,2	-4,7	-6,9

I arbetet med verksamhetsplan och budget 2009 har utgångspunkten varit att erbjuda verksamhet av hög kvalitet inom beslutad budgetram. Nämnden har utgått ifrån att säkra kostnaderna för myndighetsutövning. Många av nämndens verksamheter är svåra att prognostisera och beroende av omvärldsfaktorer, som exempel kan nämnas ekonomiskt bistånd. Eftersom nämndens verksamhet enligt kommunfullmäktiges beslut ska rymmas inom beslutad budget finns risk att den icke lagstadgade verksamheten kommer att minska.

Nämnden ser med stor oro på det rådande konjunkturläget och därtill hörande kostnadsutveckling inom vissa verksamheter. För att möta detta genomförs därför ett systematiskt arbete med att anpassa kostnadsnivåerna till rådande

budgetförutsättningarna 2010. Trots detta vill förvaltningen påpeka att den inte har total rådighet över utvecklingen inom vissa verksamhetsområden.

Nedan redovisas större avvikelser eller förändringar jämfört med gällande plan för åren 2010-2011.

Lokalförsörjning

Under planperioden kommer behov av förskoleplatser att öka markant i huvudsak i stadsdelarna Bromsten och Solhem. Totalt beräknas behovet till ytterligare minst 12 förskoleavdelningar till en uppskattad hyra per år på ca 6,0 mnkr under planperioden.

En betydande del av omsorgen om funktionshindrade bedöms övergå till privat driven verksamheten under planperioden. Kapaciteten kommer inte att utökas under planperioden. Den förväntade minskningen av verksamhet i egen regi medför kostnadsminskningar med ca 1,6 mnkr under planperioden.

Äldreomsorgen har idag en kapacitet som innebär att det inte finns några behov av utbyggnad. Kostnaden för äldreomsorgens lokaler bedöms inte öka under planperioden.

Som följd av centralisering av delar av stadsdelens administrativa verksamheter till staden centralt medför att behovet av lokaler/yta för dessa ändamål minskar under planperioden. Hur stor kostnadsminskningen blir är fortfarande oklart.

Se bilaga 3, Lokalförsörjningsplan Spånga-Tensta stadsdelsnämnd 2009-2012.

Kompetensförsörjning och omstruktureringsbehov

Kompetensförsörjningsplan finns framtagen för stadsdelen. Rekryteringsläget bedöms i huvudsak som positivt, men vissa svårigheter förekommer vid rekrytering av förskollärare.

Med anledning av upphandling av boenden och dagligverksamhet inom verksamheten stöd och service till personer med funktionsnedsättning kan en viss övertalighet befaras under senare delen av planperioden. Detta gäller under förutsättning att medarbetare inte väljer att följa med till ny utförare då så kallad verksamhetsövergång gäller.

Fattade beslut av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen

De av fullmäktige fattade beslutet om att centralisering av IT och telefonväxeln bedöms medföra kostnader för övertalighet under perioden 2010-2011. Omfattningen kan inte bedömas i dagsläget.

Utvecklingsmodellen

Med anledning av kommunfullmäktiges beslut om en utvecklingsmodell för staden har nämnden inventerat sina behov av verksamhetsutveckling med IT-stöd.

Nämnden har behov av ett stöd för handläggarnas ärendehantering. Diabas handläggarstöd är en modul i Diabas produktportfölj som fokuserar på att öka underlätta ärendehantering genom att chefer och handläggare får tillgång till stadsdelsförvaltningens handlingar digitalt. Rätt version finns alltid i Diabas. Handläggare hanterar ärenden och dokument med hjälp av Diabas och sparar alltid sina dokument i verktyget vilket gör att de är sökbara för alla som har behörighet. Verktyget leder också till att chefer får en överblick över sina egna ärenden och ser vilka ärenden som är aktuella på förvaltningen samt vilka ärenden som varje handläggare arbetar med.

Se bilaga 4, Diabas handläggarstöd

Bilagor

- 1.1 Förvaltningens/nämndens underlag till budget 2010 och plan 2011 och 2012
  - 1.a Specifikation av väsentliga förändringar
- 2.0 Kapitalkostnader i ett 10-års perspektiv
  - 2.a Investeringsplan 2010 och kommande år, netto
  - 2.b Investeringsplan 2010 och kommande år, utgifter
  - 2.c Investeringsplan 2010 och kommande år, inkomster (ej aktuell)
- 3 Lokalförsörjningsplan Spånga-Tensta stadsdelsnämnd 2010-2012
- 4 Diabas handläggarstöd